

COMPENSATIECOMMISSIE

Zaaknummer Compensatiecommissie 2016CC849
Zaaknummer Klachtencommissie 2015W1434

datum uitspraak 25 juli 2017

De Compensatiecommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (hierna ook te noemen: de Compensatiecommissie) geeft op grond van de Compensatieregeling R.-K. Kerk Nederland, Compensatie na seksueel misbruik van minderjarigen (hierna ook te noemen: de Compensatieregeling), het volgende advies naar aanleiding van de aanvraag tot compensatie door:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: verzoeker,
bijgestaan door mr. M.L.J. Bomers, advocaat te Nijmegen,

te voldoen door:

het Bisdom van Roermond,
gevestigd te Roermond,
hierna te noemen: verweerder.

1. Verloop van de procedure

1.1 Het aanvraagformulier voor het verkrijgen van compensatie wegens vastgesteld seksueel misbruik van een minderjarige door een persoon verbonden aan een R.-K. instelling in Nederland is door de griffie van de Compensatiecommissie ontvangen op 16 december 2016, tezamen met het advies van de Klachtencommissie d.d. 11 mei 2016 met zaaknummer 2015W1434 waarin het seksueel misbruik gegrond is verklaard. Ook is ter griffie ontvangen de brief van 20 juni 2016, waarin verweerder te kennen geeft de gegrondverklaring over te nemen. Het door verweerder ingevulde antwoordformulier is op 24 januari 2017 door de griffie ontvangen.

1.2 Bij brief van 7 februari 2017 heeft de voorzitter van de Compensatiecommissie op de voet van artikel 19 van de Compensatieregeling nadere vragen gesteld aan verzoeker aangaande de geleden vermogensschade. Mr. Bomers heeft bij brief van 7 april 2017 de schade van verzoeker schriftelijk onderbouwd. Verweerder heeft hierop bij brief van 12 mei 2017 gereageerd.

1.3 Door het indienen van het aanvraagformulier heeft verzoeker aangegeven akkoord te gaan met de Compensatieregeling. Ook verweerder heeft de Compensatieregeling aanvaard. Beide partijen hebben afschriften gekregen van alle genoemde stukken die deel uitmaken van het dossier waarover de Compensatiecommissie beschikt.

2. De vaststaande feiten

Voor de beoordeling van de aanvraag tot compensatie gaat de Compensatiecommissie uit van de feiten en omstandigheden, zoals deze door de Klachtencommissie in haar advies zijn vastgesteld en gegrond zijn bevonden. Kort weergegeven en nader beschreven in het advies van de Klachtencommissie gaat het in deze zaak om het navolgende seksueel misbruik.

Verzoeker was misdienaar in de [kerk] in [plaats]. Wijlen [aangeklaagde] (hierna: [aangeklaagde]) was de pastoor van de [parochie]. Verzoeker deed klusjes voor [aangeklaagde], zoals het halen van boodschappen en helpen in de tuin. Verzoekers ouders waren trots dat hun zoon [aangeklaagde] mocht helpen. Als verzoeker op zaterdag boodschappen had gedaan, kreeg hij van [aangeklaagde] als beloning een schouderklopje, een gulden of bijvoorbeeld een pudding. Na verloop van tijd vroeg [aangeklaagde] verzoeker om bij hem op schoot te gaan zitten, waarbij [aangeklaagde] de hand op verzoekers been legde. Geleidelijk aan ging het echter steeds een beetje verder. Zo ging [aangeklaagde] met zijn hand naar het geslachtsdeel van verzoeker en begon daar over te wrijven. Telkens als verzoeker boodschappen had gedaan, werd hij daarna door [aangeklaagde] aan zijn intieme delen betast. Op enig moment heeft [aangeklaagde] verzoeker ook gevraagd zijn broek laten zakken, waarna [aangeklaagde] het blote geslachtsdeel van verzoeker betastte. Er ontstond een standaard ritueel op zaterdag, waarbij verzoeker na het boodschappen doen seksueel werd misbruikt. De deur ging daarbij op slot.

Toen verzoeker op een keer op een doordeweekse dag hielp met het vouwen van boekjes op de pastorie, kwam [aangeklaagde] naast verzoeker zitten en legde zijn hand op de knie van verzoeker. Vervolgens moest verzoeker opstaan en zijn broek open doen. Verzoeker werd door [aangeklaagde] gekust en gestreeld. [aangeklaagde] kuste ook het geslachtsdeel van verzoeker en bedreef orale seks. Dit was de eerste keer dat verzoeker een erectie kreeg. Vanaf dat moment hoorde de orale seks door [aangeklaagde] bij het ritueel. De laatste paar keer dat verzoeker seksueel werd misbruikt, heeft [aangeklaagde] verzoeker meegenomen onder de douche zodat verzoeker mooi schoon was. Voorts moest verzoeker meekomen naar de [aangeklaagde]'s slaapkamer, op zijn buik op bed gaan liggen, waarna [aangeklaagde] verzoeker over zijn rug wreef, op verzoeker ging liggen en met zijn vinger in verzoekers anus probeerde te komen. Dit is eenmaal gelukt.

Het seksueel misbruik dat in de pastorie van de [kerk] te [plaats] plaatsvond, heeft gedurende tweeënhalve jaar (in de periode van [jaar] tot en met [jaar]/[jaar]) op wekelijkse basis plaatsgevonden. Het betrof - kort samengevat - betasting van verzoekers geslachtsdeel dat ofwel door kleding was bedekt of was ontbloot, zoenen van verzoeker en diens geslachtsdeel, opgedrongen orale seksuele handelingen bij verzoeker, en één keer met de vinger in verzoekers anus binnendringen.

Daarnaast is verzoeker ook seksueel misbruikt door [aangeklaagde] tijdens een gezamenlijke reis in [land]. Verzoeker en [aangeklaagde] sliepen aldaar samen op een kamer en [aangeklaagde] heeft verzoeker ook toen een keer in bed betast en een keer onder douche. [aangeklaagde] waste verzoeker en keek of verzoekers penis stijf werd.

Het seksueel misbruik stopte omdat [aangeklaagde] een 'nieuw vriendje' kreeg. Verzoeker heeft nooit aan zijn ouders durven te vertellen wat [aangeklaagde] met hem deed. Verzoeker schaamde zich en was bang niet te worden geloofd. Ook tegen zijn vriendjes, onder wie het 'nieuwe vriendje van [aangeklaagde]' heeft verzoeker niets durven te vertellen. Verzoeker was bij aanvang van het misbruik 11 jaar oud.

3. Het bewijs en de categorie-indeling

3.1 Verzoeker heeft als bewijsmiddel bedoeld in artikel 7 sub a van de Compensatieregeling in het geding gebracht het advies van de Klachtencommissie, zoals vermeld onder 1, gegeven naar aanleiding van de klacht van verzoeker. In dit advies is de klacht gegrond verklaard. Ook is overgelegd het besluit van verweerder tot overname van het genoemde advies van de Klachtencommissie.

3.2 categorie-indeling

Gelet op het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik, zoals vermeld onder 2 en het geleverde bewijs daarvan zoals vermeld onder 3.1, oordeelt de Compensatiecommissie dat sprake is van 'uitzonderlijk seksueel misbruik', zoals bedoeld in de eerste zinsnede van artikel 5 sub 5 van de Compensatieregeling. De Compensatiecommissie komt tot dit oordeel gelet op de volgende en verzwarende omstandigheden:

- het misbruik is aangevangen op de jonge leeftijd van elf jaar;
- het misbruik vond op wekelijkse basis plaats gedurende tweeënhalf jaar;
- het misbruik bestond uit betasting van verzoekers (ontblote) intieme delen en lichaam, oraal seksuele handelingen, het kussen van verzoeker en diens geslacht, pogingen om met de vinger in verzoekers anus binnen te dringen (hetgeen één keer is gelukt), het bovenop verzoekers ontblote lichaam gaan liggen;
- verzoeker kon thuis niet spreken over hetgeen hem werd aangedaan en hij heeft het 'nieuwe vriendje' niet kunnen waarschuwen;
- het misbruik vond deels plaats in het buitenland, waar verzoeker volledig aangewezen was op [aangeklaagde].

Ten overvloede merkt de Compensatiecommissie op dat hoewel hier sprake kan zijn van seksueel misbruik dat in meerdere categorieën zou kunnen vallen, voor de te adviseren uitkering volgens de toelichting op de Compensatieregeling alleen de hoogste categorie geldt (zie Toelichting op de Compensatieregeling, paragraaf De categorieën, 4^e alinea).

4. Bedrag financiële compensatie en kosten rechtsbijstand

algemeen

4.1 De Compensatieregeling kent, zoals de toelichting bij de Compensatieregeling het omschrijft, een tegemoetkoming naar billijkheid in de schade ontstaan door seksueel misbruik. In een aantal gevallen zal de compensatie de schade dekken, in een aantal gevallen zal dat niet zo zijn. De in deze regeling omschreven compensatie heeft het karakter van smartengeld ter erkenning van het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik en ter genoegdoening van het geschokte rechtsgevoel. Het is bedoeld om een materiële vergoeding te bieden ter verzachting van het gedurende vele jaren ondergane psychisch leed, de pijn, het verdriet en de gederfde levensvreugde. Tevens is de vergoeding, zoals de toelichting op de regeling vermeldt, bestemd voor vergoeding van sommige uitgaven die gedaan zijn ten gevolge van het misbruik, afgezien van de vergoeding voor vermogensschade, zoals bedoeld in artikel 5 onder 5 van de Compensatieregeling.

standpunt verzoeker

4.2 In reactie op de brief van de voorzitter van de Compensatiecommissie waarin krachtens artikel 19 van de Compensatieregeling verzoeker in de gelegenheid is gesteld om zijn vermogensschade veroorzaakt door het seksueel misbruik toe te lichten, heeft mr. Bomers namens verzoeker bij brief van 7 april 2017 gereageerd. Verzoekers standpunt laat zich als volgt samenvatten.

Het seksueel misbruik heeft een verwoestende uitwerking (gehad) op verzoekers leven. Zijn schoolcijfers gingen achteruit. Verzoeker heeft na [opleiding] de [opleiding] afgerond, maar heeft er - door de ontstane problemen - twee jaar langer over gedaan. Zijn persoonlijkheid is door het seksueel misbruik veranderd. Hij kampt met een laag zelfbeeld, heeft weinig zelfvertrouwen en hij heeft moeite om in het leven zijn eigen keuzes te maken. Verzoeker wilde destijds zo snel mogelijk weg uit [plaats]. Hij is gaan inwonen bij de ouders van zijn vriendin met wie hij in [jaar] is getrouwd. Verzoeker heeft gewerkt als [beroep], [beroep] en laatstelijk als [beroep].

Begin [jaar] is verzoeker uitgevallen voor zijn werk, nadat hij naast een machine in elkaar was gezakt. Momenteel ontvangt hij een Ziektewetuitkering.

In de hypothetische situatie waarin verzoeker niet seksueel zou zijn misbruikt, zou hij beter in staat zijn geweest de juiste besluiten in zijn leven te nemen en de weg te volgen die hij zelf wilde, in plaats van zich te laten leiden door hetgeen anderen van hem verlangden. Hij zou in dat geval na de [opleiding] verder hebben geleerd en hoger zijn opgeleid (hij zou dan de [opleiding] hebben afgerond) en op een hoger niveau werkzaam zijn geweest. Aldus zou hij in zijn leven meer hebben verdiend en een hoger bijbehorend pensioen hebben kunnen opbouwen. De inkomstenderving ten gevolge van het werkzaam zijn op een lager niveau wordt begroot op circa €170.000,-- bruto. De toekomstige inkomensschade en arbeidsongeschiktheid zijn daarin nog niet meegenomen. Ook zou hij in de hypothetische situatie zonder seksueel misbruik geen kosten hebben hoeven te maken voor hulpverlening. Hij kampt namelijk al vanaf jonge leeftijd met psychische problemen die voortkomen uit het seksueel misbruik en is daarvoor veelvuldig onder behandeling geweest. De kosten daarvoor (reiskosten, eigen risico, medicatie, behandelkosten) worden door verzoeker begroot op €13.500,--. De gevolgen van het seksueel misbruik hebben ook een forse impact op zijn privé leven. Medio [jaar] zal verzoeker gedurende 7 weken worden opgenomen in een psychotherapeutisch centrum, waarvoor verzoeker een eigen bijdrage van €5.000,-- heeft betaald en waarvan hij de factuur heeft overgelegd.

Verzoeker wenst - samenvattend - aanspraak te maken op het maximaal te adviseren compensatiebedrag in categorie 5, verminderd met het reeds van verweerder ontvangen voorschot van €7.500,--.

standpunt verweerder

4.3 Verweerder heeft bij brief d.d. 12 mei 2017 gereageerd en verklaard af te zien van een inhoudelijke reactie en zich te refereren aan het advies van de Compensatiecommissie.

overweging Compensatiecommissie

4.4 Nu naar het oordeel van de Compensatiecommissie in deze zaak sprake is van een geval van uitzonderlijk seksueel misbruik als bedoeld in categorie 5 geldt, aldus de toelichting, niet de voorwaarde, dat het causaal verband tussen het seksueel misbruik en de vermogensschade zonder gereede twijfel aanwezig dient te zijn. Gezien de bijzondere ernst van het bovengenoemde seksueel misbruik en gezien de bijkomende omstandigheden ligt in de visie van de Compensatiecommissie vermogensschade als gevolg van het misbruik in gevallen van 'uitzonderlijk seksueel misbruik' voor de hand. Wel dient ook in geval van uitzonderlijk seksueel misbruik de gestelde vermogensschade en het causaal verband met het seksueel misbruik in enige mate aannemelijk te zijn gemaakt.

4.5 Verzoeker heeft een aantal stukken overgelegd, waaronder onder meer zijn curriculum vitae, diverse jaaropgaven, een verklaring d.d. 13 januari 2016 van mevrouw [naam] (psychotherapeut in [land]), medische informatie d.d. 4 maart 2015 van [nam] (bedrijfsarts), verklaring d.d. 7 maart 2017 van [naam] (de huisarts), brieven van [verzekeraar] d.d. 9 mei en 3 oktober 2016 en - tot slot - enkele facturen van behandelingen.

4.6 Voorop stelt de Compensatiecommissie het volgende. De verklaringen van onder meer verzoekers behandelaars bezien in het licht van het onderhavige ‘uitzonderlijk seksueel misbruik’ geven er onmiskenbaar blijk van dat het seksueel misbruik een sterk negatieve uitwerking heeft (gehad) op verzoekers welzijn en functioneren en dat hij dientengevolge al jarenlang kampt met de psychische klachten waarvoor hij herhaaldelijk onder behandeling is geweest en ook thans weer voor onder behandeling is.

4.7 Verzoekers stelling dat hij in de hypothetische situatie waarin hij niet zou zijn misbruikt hoger zou zijn opgeleid (de [opleiding] zou hebben afgerond) en niet twee jaar langer over de [opleiding] zou hebben gedaan, volgt de Compensatiecommissie bij gebreke van bewijsstukken niet. Verzoeker heeft ‘het minder opgeleid zijn’ en ‘het doubleren’ wel gesteld, maar niet aan de hand van overgelegde stukken voldoende aannemelijk gemaakt. Zo zijn er geen schoolrapporten van de periode voorafgaand en vanaf het seksueel misbruik overgelegd, noch diploma’s of cijferlijsten, of andere bewijsstukken die verzoekers stelling in voldoende mate ondersteunen. Met het voorgaande wenst de Compensatiecommissie zich geenszins een oordeel aan te meten over verzoekers cognitieve kwaliteiten, maar alleen tot uitdrukking te brengen dat zij op basis van de overgelegde stukken onvoldoende houvast heeft om verzoekers stelling op dit punt te kunnen honoreren. Het voorgaande betekent ook dat het hypothetisch verdiende inkomen als ‘[beroep]’ in dit kader niet langer relevant is. Ter zijde wordt nog wel opgemerkt dat bij de overgelegde berekening van de gedeerde inkomsten (waarbij het hypothetische inkomen van ‘[beroep]’ wordt afgezet tegen het genoten inkomen van ‘[beroep]’) ten onrechte is uitgegaan van bruto-bedragen, terwijl gedeerde inkomsten netto plegen te worden berekend omdat er door de ontvanger geen inkomstenbelasting meer over hoeft te worden betaald. Voorts is in de overgelegde berekening uitgegaan van alleen het inkomen na 25 jaar ervaring en is ten onrechte geen rekening gehouden met het feit dat inkomens normaliter ‘langzaam opklimmen’.

4.8 Verzoekers stelling dat hij ten gevolge van het seksueel misbruik inkomsten is misgelopen vanwege zijn uitval uit het werk, beoordeelt de Compensatiecommissie als volgt. Duidelijk is dat het seksueel misbruik (naast een probleem op het werk dat zich in [maand] [jaar] voordeed) in belangrijke mate heeft bijgedragen aan verzoekers uitval voor het werk per [maand] [jaar]. Dat is in voldoende mate gebleken uit de overgelegde medische informatie van [naam], [naam] en [naam]. De vraag of verzoeker daardoor tot op heden inkomsten is misgelopen en zo ja, hoeveel, laat zich niet exact beantwoorden. Allereerst heeft verzoeker in 2015 en 2016 deels nog 100% en deels 90% van het laatst verdiende salaris ontvangen. Wat de hoogte is van verzoekers huidige inkomsten kan de Compensatiecommissie bij gebrek aan onderliggende gegevens niet vaststellen. Verzoeker stelt dat hij thans aanspraak maakt op een ziektebewijstuitkering, maar een bewijs daarvan (en van de hoogte van de uitkering) is er niet. Daarbij komt dat van de zijde van verzoeker geen inzicht is verschaft in de hoogte van de ‘24 maanden coulance-uitkering’ die verzoeker van zijn verzekeraar ontvangt, zo blijkt uit de brief van [verzekeraar] d.d. 3 oktober 2016. Mocht sprake zijn van gedeerde inkomsten, dan zullen die - naar de inschatting van de Compensatiecommissie - tot op heden relatief gering zijn geweest.

4.9 Wel is de Compensatiecommissie ervan overtuigd dat verzoeker - die nog jaren zal moeten werken totdat hij pensioengerechtigd is - economisch verhoogd kwetsbaar is. De kans op blijvende of hernieuwde uitval in de toekomst wegens aan seksueel misbruik gerelateerde psychische klachten is dermate reëel, dat advisering van een vergoeding voor toekomstig verlies aan inkomen in dit geval passend is. Zoals in overweging 4.6 reeds is overwogen, is verzoekers uitval in belangrijke mate veroorzaakt door psychische klachten voortkomend uit het ernstige seksueel misbruik dat hem jarenlang is aangedaan. Ook blijkt uit de brief van [naam] (de bedrijfsarts) dat bij de eigen werkgever waar verzoeker jarenlang heeft gewerkt,

geen plaats is en dat 'spoor 2' (plaatsing bij een andere werkgever) is gestart. Dit brengt onzekerheid met zich. Daarbij komt dat uit al de overgelegde stukken naar voren komt dat verzoeker in het verleden al lange tijd veel in het werk heeft gesteld om uitval en arbeidsongeschiktheid te voorkomen. Hij kampt al lange tijd met depressieve klachten en sociale fobie, gebruikt medicatie en is veelvuldig onder behandeling geweest. Het beeld rijst van iemand die worstelt met en lijdt onder hetgeen hem is aangedaan. [Naam] (de huisarts) verklaart ook dat bij verzoeker door het aangedane misbruik blijvende schade is ontstaan waar hij dagelijks ernstige hinder van ondervindt. Dit zelfde beeld wordt door [naam] (psychotherapeut) in haar brief geschetst. De Compensatiecommissie heeft bewondering voor de wijze waarop verzoeker zich tot nu toe in het werk en de maatschappij staande heeft weten te houden. Of verzoeker (na de opname van 7 weken medio [jaar]) weer zicht heeft op (nieuw) werk of toch langduriger zal uitvallen, is thans niet bekend, maar de Compensatiecommissie acht het alles afwegend redelijk een tegemoetkoming te adviseren voor toekomstig verlies aan inkomsten. Daarnaast zal ook een bedrag worden geadviseerd als tegemoetkoming in de gemaakte behandelkosten, die verzoeker - door overlegging van diverse facturen en in het licht van het aangedane misbruik - in voldoende mate aannemelijk heeft gemaakt.

4.10 Daarnaast kan verzoeker uiteraard aanspraak maken op een aanzienlijke vergoeding als smartengeld (vergoeding voor immateriële schade) voor het seksueel misbruik dat hem gedurende meerdere jaren veelvuldig is aangedaan en dat als 'uitzonderlijk' heeft te gelden. Het seksueel misbruik vormde niet alleen een inbreuk op verzoekers lichamelijke, maar ook op zijn geestelijke integriteit. Het heeft een sterk negatieve impact op zijn welzijn en levensgeluk en belast daardoor indirect ook zijn relatie met zijn naasten. Hoewel invoelbaar is dat verzoeker - zoals hij zelf schrijft - gekweld wordt door de vraag of hij het destijds had kunnen stoppen en of hij 'het nieuwe vriendje van [aangeklaagde]' had moeten waarschuwen, hoeft verzoeker zich geen zelfverwijten te maken. Zoals [naam] in haar brief schrijft is 'een kind of jongere nooit schuldig'. Het is [aangeklaagde] aan wie een ernstig verwijt valt te maken doordat hij zijn eigen gerief heeft gesteld boven het belang van kinderen zoals verzoeker. De toekenning van de compensatie is niet alleen bedoeld voor een min of meer objectief vast te stellen nadeel, maar ook ter verkrijging van genoegdoening en herstel van een geschokt rechtsgevoel.

4.11 Alle feiten en omstandigheden afwegend komt de Compensatiecommissie tot het oordeel dat in categorie 5 betaling van een bedrag van €80.000,- voor zowel (toekomstige) materiële als immateriële schade geadviseerd dient te worden. Nu verzoeker bij wijze van voorschot reeds een bedrag van € 7.500,- heeft ontvangen, resteert een betaling van €72.500,-.

4.12 Verzoeker heeft een nota ter hoogte van €3.034,63 inclusief kantoorkosten en BTW overgelegd aan de Compensatiecommissie ter zake van kosten van rechtsbijstand gemaakt in het kader van het aanvragen van de financiële compensatie. De Compensatiecommissie is van oordeel dat dit bedrag ter zake van de redelijke kosten rechtsbijstand integraal voor vergoeding in aanmerking komt.

5. Slotsom

5.1 De Compensatiecommissie heeft kennisgenomen van alle stukken in het onderhavige dossier en is op grond daarvan tot het oordeel gekomen dat de onderhavige aanvraag gelet op de bepalingen van de Compensatieregeling dient te worden ingedeeld in categorie 5 als 'uitzonderlijk seksueel misbruik' en dat de hierna te vermelden bedragen voor betaling in aanmerking dienen te komen.

5.2 Betaling van compensatie en kosten van rechtsbijstand geschiedt zonder dat van de verzoeker tot compensatie finale kwijting ter zake van schadevergoeding wegens seksueel misbruik wordt verlangd.

5.3 Deze beslissing van de Compensatiecommissie geldt als bindend advies voor verweerder en is noch voor verzoeker, noch voor verweerder vatbaar voor enige vorm van beroep bij de Compensatiecommissie.

6. Het advies

De Compensatiecommissie komt tot een indeling van de aanvraag van verzoeker in categorie 5 als 'uitzonderlijk seksueel misbruik' en adviseert verweerder binnen zes weken te rekenen vanaf de dag na deze uitspraak:

- een bedrag van €72.500,-- (€80.000,-- verminderd met het bij wijze van voorschot reeds ontvangen bedrag van € 7.500,--) te betalen aan verzoeker, alsmede
- aan verzoeker een bedrag van €3.034,63,-- te betalen ter zake van kosten van rechtsbijstand.

Deze beslissing is gewezen door de Compensatiecommissie in de samenstelling mr. D.J. van der K. (plv. voorzitter), de heer E.S. G. en mr. J.M. van de L., bijgestaan door mr. E.B. S.-van C., griffier, op 25 juli 2017 en is ondertekend door de plaatsvervangend voorzitter.

plaatsvervangend voorzitter